Klagenemnda for offentlige anskaffelser

Klagenemnda kom til at Karmøy kommune hadde foretatt vesentlige endringer av kontrakter om vintervedlikehold inngått med to leverandører, noe som skulle likestilles med ulovlige direkte anskaffelser. Nemnda kom også til at Karmøy kommune hadde foretatt en ulovlig direkte anskaffelse ved å tildele kontrakt om vintervedlikehold uten konkurranse. Nemnda ila et gebyr på 315 000 kroner, noe som utgjorde ca. 10 prosent av verdien av endringene gjort i de to kontraktene pluss ca. 12 prosent av verdien av den direkte tildelte kontrakten.

Klagenemndas gebyrvedtak 26. oktober 2026 i sak 2026/0975

Klager:	Karmøy Bygdeservice SA
Innklaget:	Karmøy kommune
Klagenemndas medlemmer:	Kjersti Holum Karlstrøm, Sverre Nyhus og Hanne Torkelsen
Saken gjelder:	Påstand om ulovlig direkte anskaffelse og ileggelse av overtredelsesgebyr

Innledning:

(1) Det vises til klage fra Karmøy Bygdeservice SA (heretter kalt *klager*) mottatt 5. mai 2026. Saken gjelder påstand om ulovlig direkte anskaffelse i forbindelse med Karmøy kommune (heretter kalt *innklagede*) sin anskaffelse av vintervedlikehold.

(2) Klagenemnda for offentlige anskaffelser er kommet til at innklagede ilegges et gebyr på 315 000 kroner. Vedtaket er fattet med hjemmel i lov 17. juni 2016 om offentlige anskaffelser § 12 første ledd.

Bakgrunn:

(3) Innklagede kunngjorde 7. oktober 2024 en åpen anbudskonkurranse for anskaffelse av vintervedlikehold. Anskaffelsen gjaldt til sammen 20 roder. Kontraktene hadde en varighet på fire år med opsjon på forlengelse i ett pluss ett år. Anskaffelsens verdi var estimert til 19 millioner kroner ekskl. mva. Tilbudsfrist var 6. november 2024.

(4) I konkurransegrunnlaget var det gitt en oversikt over alle rodene som inngikk i anskaffelsen:

Kontrakt	Rode	Område
1	12	Øygarden – Skår – Ytraland – Kvalavåg
2	13	Øygarden – Skår – Ytraland – Kvalavåg G/S gamle sundvegen (forespørsel)

Postadresse:
Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:
Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Telefon: +47 55 19 30 00 post@knse.no

3	17	Vik – Dale – Beiningen
4	18	Skudenes
5	19	Risdal
6	20	Sandve – Ferkingstad, sør for Burmavegen
7	29	Vea øst inkl G/S
8	30	Vesa vest inkl G/S
9	31	Veldetun – Avaldsnes
10	32	Visnes
11	33	Torvastad vest
12	34	Håvik
13	35	Storasund
14	36	Norheim
15	37	Spanne
16	38	Vormedal
17	39	Snik
18	40	Røyksund – Fosen
19	41	Kolnes Nord
20	42	Kolnes Sør

(5) I konkurransegrunnlaget hadde innklagede angitt at leverandørene hadde adgang til å levere tilbud på en eller flere av rodene.

(6) Kontrakter ville tildeles etter tildelingskriteriene «*Pris*», vektet 70 prosent, og «*Miljø*», vektet 30 prosent. Evalueringen av tildelingskriteriet «*Pris*» ville baseres på tilbudt timepris på den roden tilbudet gjaldt. I konkurransegrunnlaget var det angitt en beredskapsgodtgjørelse på 12 000 kroner ekskl. mva. per maskin, per måned i beredskapsperioden.

(7) Vedlagt konkurransegrunnlaget fulgte et eksemplar av kontrakten som ville inngås for hver av rodene. I denne var det angitt at kontraktens varighet var fra 15. november 2024 til 14. november 2028, med utløp senest 14. november 2030. Det var videre angitt at fornyelse av kontrakten ville skje automatisk, og at beredskapsperioden var fra uke 46 til uke 13 hvert år. I punktet om pris var det angitt at priser skulle hentes fra tilbudet.

(8) Det fremgår av anskaffelsesprotokollen at seks leverandører hadde bedt om tilgang til anskaffelsesdokumentene. Før tilbudsfristens utløp mottok innklagede fire tilbud, herunder fra Jan Magnus Hillesland, Egil Langåker Utleie og klager.

(9) En fjerde leverandør hadde levert tilbud på rode nummer 7 og 29, hvor det var tilbudt en timepris på 2 450 kroner ekskl. mva. Tilbudet ble avvist fordi det overskred innklagedes budsjett.

(10) De gjenværende tilbudene gjaldt rode nummer 18, 20, 32 og 34. Jan Magnus Hillesland hadde levert tilbud på rode 32 og 34, mens klager og Egil Langåker Utleie hadde levert tilbud på én rode hver.

(11) Ved e-post 7. november 2024 spurte innklagede om klager var interessert i kontrakt for rode 17, 19, 31, 33 og 35-42. Innklagede opplyste om at betingelsene var de samme som stod i kontraktene, og tilbød en timepris på 1 250 kroner ekskl. mva. og et beredskapstillegg på 12 000 kroner ekskl. mva. per rode, per måned.

(12) Klager svarte 8. november 2024 at de trodde de skulle klare å ta ansvar for de forespurte rodene, men at klagers medlemmer hadde indikert at de «*ønsker en høyere sats i timen enn dette etter prosessen som ble kjørt av KK*». Klager skrev videre at utgangspunktet for beredskap gjennom en hel vinter var 100 000 kroner per maskin, og at timeprisen ville være 1 395 kroner.

(13) Innklagede svarte 12. november 2024 at de kunne tilby klager en timepris på 1 395 kroner ekskl. mva., men at beredskapstillegget klager hadde etterspurt, var for høyt. Innklagede tilføyde at «*Jeg håper at vi slipper å komme i den situasjonen at vi må gå direkte til gårdbrukere og mindre entreprenører som ikke er medlem/UE hos dere. Det enkleste her er at vi blir enige om en beredskapsgodtgjørelse som begge parter kan leve med*». Videre tilbød innklagede å sette kontraktvarigheten til ett år, og at «*du trenger ikke forplikte deg utover det hvis det ikke er ønskelig*».

(14) Den 13. november 2024 ble leverandørene informert om at kontrakt for rode 18 ble tildelt klager, at kontrakt for rode 20 ble tildelt Egil Langåker Utleie, og at kontrakt for rode 32 og 34 ble tildelt Jan Magnus Hillesland. Kontraktene ble inngått i november 2024.

(15) I kontrakten mellom klager og innklagede for rode 18 var det avtalt en timepris på 1 395 kroner ekskl. mva. I kontraktene med Egil Langåker Utleie og Jan Magnus Hillesland var det fastsatt en timepris på 975 kroner ekskl. mva., men innklagede tilbød å øke timeprisen i disse kontraktene til 1 395 kroner ekskl. mva.

(16) Etter kontraktsinngåelsen tok innklagede kontakt med klager per telefon og spurte om klager kunne påta seg de resterende rodene som det ikke var inngått kontrakt om. Kontrakt for rode nummer 17, 19, 31 og 36-42 ble inngått 18. november 2024, med varighet i ett år. I kontrakten var det fastsatt en timepris på 1 395 kroner ekskl. mva. Beredskapstillegget for rodene var til sammen 1 105 000 kroner ekskl. mva.

(17) Klagen ble brakt inn for Klagenemnda for offentlige anskaffelser den 5. mai 2026. Klagen med påstand om ulovlig direkte anskaffelse ble oversendt innklagede samme dag.

(18) Nemndsmøte i saken ble avholdt 28. september 2026.

Anførsler:

Klagers anførsler:

(19) Innklagede har foretatt en ulovlig direkte anskaffelse ved å tildele klager kontrakt på rodene det ikke hadde blitt levert tilbud på, på langt gunstigere vilkår enn det som fremgikk av konkurransegrunnlaget. Det ble blant annet tilbudt ettårige kontrakter,

slik at klager ikke trengte å forplikte seg til seks år. Beredskapstillegget var også vesentlig høyere enn det som var fastsatt i konkurransegrunnlaget. Innklagede gikk også bort fra krav om å bruke app som fakturagrunnlag, og gikk med på å betale for kjøring til og fra roder. Tildelingen skjedde uten at det ble kunngjort ny konkurranse. Dermed fikk ingen leverandører mulighet til å konkurrere om disse kontraktene med nye vilkår.

(20) De nye vilkårene reflekterte de endringene klager hadde påpekt at var nødvendige, allerede før konkurransen ble gjennomført. Det var altså mulig for innklagede å hensynta dette og legge til rette for at alle leverandørene kunne konkurrere på like vilkår om de gunstigere kontraktene. Dersom de forbedrede vilkårene hadde vært kunngjort, kan det tenkes at flere leverandører hadde deltatt, at leverandørenes tilbud hadde sett annerledes ut, og at konkurransen hadde fått et annet utfall. Det kan for eksempel tenkes at den avviste leverandøren kunne ha levert et annet og akseptabelt tilbud.

(21) Det bestrides at innklagede har fulgt de anskaffelsesprosedyrene innklagede viser til. Innklagede har ikke vist til §§ 13-3 og 13-4 tidligere i prosessen, og det finnes ingen anskaffelsesprotokoll for de direkte anskaffelsene. Videre fremstår det uklart hvilken anskaffelsesprosedyre innklagede selv mener at er fulgt, da de viser til hjemmelsgrunnlag både for anskaffelse uten konkurranse, og anskaffelse med konkurranse med forhandling.

(22) Vilkårene for å hjemle den direkte anskaffelsen i § 13-4 første ledd bokstav a, er ikke oppfylt. Bestemmelsen henviser til § 13-3 om konkurranse med forhandling uten kunngjøring, og ingen av alternativene for å kunne benytte seg av denne anskaffelsesprosedyren, er oppfylt. Innklagede har videre ikke godtgjort at det var «*umulig*» ikke å gjennomføre konkurranse med forhandling. Tvert imot angir innklagede at kontraktene ble inngått etter nettopp forhandlinger. Klager og innklagede korresponderte i over en uke før kontraktene ble inngått, og innklagede var godt kjent med andre aktuelle leverandører gjennom de mottatte tilbudene i opprinnelig konkurranse og tidligere års kontrakter for tilsvarende tjenester.

(23) Vilkårene for å hjemle den direkte anskaffelsen i § 13-3 første ledd bokstav e, er heller ikke oppfylt. Den tidsnøden innklagede viser til, skyldes forhold på innklagedes side. Behovet for vintervedlikeholdstjenester inntreffer på forutsigbart vis hvert år, og innklagede må da sette av god nok tid til å gjennomføre konkurransen. Dessuten var det ikke mangel på leverandører som var årsak i at innklagede mottok få tilbud, men vilkårene innklagede hadde fastsatt. At vilkårene var dårlige, ga klager beskjed om før konkurransen ble gjennomført. Videre er det misvisende av innklagede å henvise til den ettårige varigheten som et avbøtende tiltak, da dette var et ønske fra klager selv. Kontraktene varte uansett gjennom hele vintersesongen, noe som er lengre enn det som ville vært nødvendig for å gjennomføre en ny konkurranse.

(24) Innklagede har også foretatt en ulovlig direkte anskaffelse ved å foreta vesentlige endringer av de inngåtte kontraktene. I tillegg til klager, var det to andre leverandører som leverte tilbud og som ble tildelt kontrakt. I disse kontraktene var det angitt en

timepris på 975 kroner ekskl. mva. Etter kontraktsinngåelsen er timeprisen oppjustert til 1 395 kroner ekskl. mva. per time. Innklagede har pekt på flere forhold som skal være årsak til prisjusteringen, men ingen av disse forholdene gir en lovlig begrunnelse for at innklagede frivillig har økt prisen i kontraktene. Argumentet om at endringen ikke er vesentlig fordi beredskapstillegget er uendret, er heller ikke treffende. En økning i timepris på 40 prosent uten korresponderende endring i kontraktens omfang eller leverandørens leveranse, er klart en endring i kontraktens balanse til fordel for leverandøren.

Innklagedes anførsler:

(25) Den direkte tildelingen av kontrakt til klager, utgjør ingen ulovlig direkte anskaffelse. Det var umulig å gjennomføre en konkurranse med forhandling uten forutgående kunngjøring. Subsidiært anføres det at det var umulig å overholde fristene for en åpen eller begrenset anbudskonkurranse, eller en konkurranse med forhandling etter forutgående kunngjøring. Dette som følge av forhold som ikke skyldes innklagede, og som innklagede ikke kunne forutse. Det vises til forskriften § 13-4 første ledd bokstav a og § 13-3 bokstav e.

(26) Den gjennomførte konkurransen ga et tydelig bilde av markedssituasjonen, og viste at markedet ikke var villig til å påta seg oppdragene på de vilkårene som lå til grunn for konkurransen. Det forelå betydelige utfordringer med å sikre nødvendig kapasitet for gjennomføring av vintervedlikehold, på et tidspunkt hvor vintersesongen var nært forestående. Innklagedes vurdering var at det bare var klager som kunne mobilisere den nødvendige kapasiteten og at ingen av de øvrige leverandørene i konkurransen kunne påta seg flere roder. Innklagedes vurdering var at en konkurranse med forhandling ikke nødvendigvis ville gitt en alternativ løsning innen den tilgjengelige tiden. Kontraktene ble begrenset til én sesong, og timeprisen ble fastsatt ut fra de indikasjonene innklagede hadde fått gjennom konkurransen. Innklagedes vurdering var at det var nødvendig å inngå en avtale for hele vintersesongen. En ny flerårig konkurranse med umiddelbar oppstart ville ikke nødvendigvis ha gitt dekning for den forekommende sesongen, og de korte fristene kunne gitt dyrere priser. Innklagede vurderte også at en kortere overgangsavtale ville være vanskelig å gjennomføre i praksis. Innklagede har ikke hatt til hensikt å omgå anskaffelsesregelverket.

(27) Prisendringene i de øvrige kontraktene utgjør ikke vesentlige endringer, og de er dermed ingen ulovlig direkte anskaffelse. Timeprisen i kontraktene ble justert fordi konkurransen var forfeilet for 85 prosent av rodene, det var kommet inn et tilbud på 1 395 kroner per time, og fordi det forelå ytterligere indikasjoner på et høyere prisnivå i markedet og innklagede hadde behov for stabile kontrakter gjennom hele kontraktsperioden. Prisjusteringen må ses i lys av denne markedssituasjonen. Det må også tas i betraktning at beredskapstillegget ikke har økt, og at det ikke var andre leverandører som hadde levert tilbud på de aktuelle rodene. Innklagede har ikke hatt til hensikt å omgå anskaffelsesregelverket.

(28) Innklagede har ikke opptrådt grovt uaktsomt. Den direkte tildelingen av kontrakt må ses i lys av det begrensede leverandørmarkedet, det umiddelbare

mobiliseringsbehovet og risikoen for manglende vintervedlikehold den forekommende sesongen. For det tilfelle at innklagede anses å ha opptrådt uaktsomt, bes det om at gebyr ikke ilegges. Oppdraget ble forsøkt konkurranseutsatt, og det ble inngått en midlertidig avtale som var avgrenset til én sesong.

Klagenemndas vurdering:

(29) Klagen gjelder påstand om ulovlig direkte anskaffelse. For slike saker gjelder det ikke noe krav om saklig klageinteresse, jf. forskrift 15. november 2002 nr. 1288 om klagenemnd for offentlige anskaffelser (heretter *klagenemndsforskriften*) § 13a første ledd. Klage med påstand om ulovlig direkte anskaffelse kan etter klagenemndsforskriften § 13a annet ledd fremsettes inntil to år fra kontrakt er inngått.

(30) Klagenemndas adgang til å ilegge overtredelsesgebyr bortfaller to år etter at kontrakten er inngått, jf. lov 17. juni 2016 nr. 73 om offentlige anskaffelser (heretter *loven*) § 12 fjerde ledd tredje punktum. Toårsfristen avbrytes ved at det sendes et fristavbrytende brev til oppdragsgiveren, jf. § anskaffelsesloven § 12 fjerde ledd annet punktum.

(31) Klagen gjelder innklagedes kjøp av vintervedlikehold fra november 2024. Klagen med påstand om ulovlig direkte anskaffelse ble sendt til klagenemnda 5. mai 2026. Klagen og fristavbrytende brev ble sendt til innklagede samme dag. Klagen er rettidig.

(32) Konkurransen gjelder vintervedlikehold, som er en tjenesteanskaffelse. Anskaffelsens verdi er estimert til kroner 19 millioner kroner ekskl. mva. I tillegg til anskaffelsesloven, følger anskaffelsen forskrift 12. august 2016 nr. 974 om offentlige anskaffelser (heretter *forskriften*) del I og del III jf. forskriften §§ 5-1 og 5-3.

(33) Klager har fremsatt to påstander om ulovlig direkte anskaffelse. Fordi begge påstandene knytter seg til det som i utgangspunktet ble kunngjort som én og samme anskaffelse, behandler klagenemnda dem samlet i samme sak.

Hvorvidt det er foretatt en ulovlig direkte anskaffelse – endringer av kontrakt

(34) Klagenemnda tar i det følgende stilling til om innklagede har foretatt en ulovlig direkte anskaffelse ved å gjøre vesentlige endringer i kontraktene med Jan Magnus Hillesland og Egil Langåker Utleie.

(35) En ulovlig direkte anskaffelse er «*en anskaffelse som ikke er kunngjort, selv om det foreligger kunngjøringsplikt*», se blant annet merknadene til anskaffelsesloven § 12 i Prop. 51 L (2015-2016).

(36) Når en kontrakt er inngått etter en kunngjort konkurranse, er utgangspunktet at det videre forholdet mellom partene reguleres av kontraktsretten. Det gjøres unntak fra dette utgangspunktet der avtalen endres på en slik måte at innholdet i kontrakten blir «*vesentlig forskjellig fra den opprinnelige kontrakten*», jf. forskriften § 28-2. Dersom det foretas vesentlige endringer i kontrakten, skal dette anses som en ny anskaffelse

som skulle vært kunngjort i henhold til regelverket, se eksempelvis klagenemndas gebyrvedtak i sak 2025/1002, avsnitt 43, og EU-domstolens avgjørelse i sak C-454/06 (Pressetext), avsnitt 34. I disse tilfellene vil den vesentlig endrede kontrakten utgjøre en ulovlig direkte anskaffelse.

(37) I forskriften § 28-1 er det angitt hvilke endringer som kan foretas i en kontrakt uten at det er påkrevd å gjennomføre ny konkurranse. Etter bokstav b er det tillatt å foreta endringer som gir en «*prisøkning*» lavere enn «*terskelverdiene i § 5-3*» og «*10 prosent av den opprinnelige kontraktsverdien for vare- og tjenestekontrakter*», dersom anskaffelsens «*overordnede karakter ikke blir endret*».

(38) Bestemmelsens ordlyd tilsier at det må vurderes konkret ut fra verdien på anskaffelsen og de aktuelle endringene, om endringene er tillatt. Dersom prisøkningen både er lavere enn terskelverdiene i § 5-3 og 10 prosent av den opprinnelige kontraktsverdien, må det i tillegg vurderes om den medfører at kontraktens overordnede karakter blir endret.

(39) I denne saken er det to kontrakter som er endret. Det er den samme endringen som er gjort i begge kontraktene. I kontraktene med henholdsvis Jan Magnus Hillesland og Egil Langåker Utleie var det fastsatt en timepris på 975 kroner ekskl. mva. Timeprisen var fastsatt ut fra prisen som var tilbudt i konkurransen. Partene er enige om at timeprisen i de to kontraktene ble oppjustert til 1 395 kroner ekskl. mva. ved kontraktsinngåelsen.

(40) Endringene består i at timeprisen er økt med 420 kroner. Utover beredskapstillegget er det ikke fastsatt et antall timer leverandørene minimum ville få betalt for. For å beregne endringenes verdi, må det derfor identifiseres det antall timer hver av leverandørene har arbeidet og fått betalt for. Det beløpet timeprisen har økt med, multiplisert med antall timer som er utført under hver kontrakt, utgjør endringenes verdi.

(41) Innklagede har lagt frem en oversikt over utbetalinger til de to leverandørene i sesongene 2024/2025 og 2025/2026. Egil Langåker Utleie fikk utbetalt 43 875 kroner for timebruk i 2024/2025-sesongen, og 79 230 kroner for timebruk i 2025/2026-sesongen. For timebruk og beredskap har Egil Langåker Utleie til sammen fått utbetalt 228 105 kroner for de to sesongene. Den oppjusterte prisen på 420 kroner per time, utgjør 37 044 kroner av denne summen. Det innebærer at kontraktens verdi uten prisøkningen ville vært 191 061 kroner. Prisøkningen på 37 044 kroner overstiger dermed 10 prosent av den opprinnelige kontraktsverdien.

(42) Jan Magnus Hillesland fikk utbetalt 79 462 kroner for timebruk i 2024/2025-sesongen, og 174 445 kroner for 2025/2026-sesongen. For timebruk og beredskap har Jan Magnus Hillesland fått utbetalt til sammen 474 407 kroner for de to sesongene. Den økte timeprisen på 420 kroner per time, utgjør 76 440 kroner av denne summen. Kontraktens verdi uten prisøkningen, ville dermed vært 397 967 kroner. Prisøkningen på 76 440 kroner overstiger dermed 10 prosent av den opprinnelige kontraktsverdien, også for denne kontrakten.

(43) Som det fremgår av de to foregående avsnittene, har de oppjusterte timeprisene i kontraktene med henholdsvis Egil Langåker Utleie og Jan Magnus Hillesland, medført prisøkninger som er høyere enn 10 prosent av den opprinnelige kontraktsverdien. Dermed er ingen av endringene lovlige etter forskriften § 28-1 bokstav b.

(44) Etter forskriften § 28-1 bokstav d kan oppdragsgiver foreta endringer som er «*nødvendige*» som følge av «*omstendigheter som en aktsom oppdragsgiver ikke kunne forutse*» dersom «*anskaffelsens overordnede karakter ikke blir endret*» og «*prisøkningen ikke overstiger 50 prosent av den opprinnelige kontraktsverdien*».

(45) Innklagede har vist til at det var kommet inn et tilbud på 1 395 kroner per time i konkurransen, og at det forelå indikasjoner på et enda høyere prisnivå i markedet. Slik klagenemnda forstår innklagedes forklaring, ble timeprisen i kontraktene med Egil Langåker Utleie og Jan Magnus Hillesland derfor oppjustert til et nivå innklagede mente var nødvendig for å sikre gjennomføring av tjenestene.

(46) Klagenemnda bemerker at det i kontraktene var angitt at timeprisen skulle hentes fra tilbudene. Det må derfor legges til grunn at de opprinnelige timeprisene på 975 kroner ekskl. mva., ble tilbudt av Egil Langåker Utleie og Jan Magnus Hillesland selv. Det at andre leverandører har tilbudt en høyere timepris i en konkurranse hvor pris var et av tildelingskriteriene det skulle konkurreres på, er ikke et forhold som nødvendiggjør prisendringer i andre kontrakter. Når det var opp til leverandørene selv hvilken timepris de tilbød, er det leverandørene – og ikke innklagede – som bærer risikoen for at enkelte leverandører får høyere betalt enn andre. Oppjusteringene av prisene var derfor ikke «*nødvendige*» endringer, jf. § 28-1 bokstav d.

(47) Etter forskriften § 28-1 bokstav f kan oppdragsgiver foreta endringer, uavhengig av verdi, som ikke er «*vesentlige*». Det følger av § 28-2 at en endring er vesentlig «*dersom den fører til at innholdet i kontrakten blir vesentlig forskjellig fra den opprinnelige kontrakten*». I § 28-2 bokstav a til d er det listet opp tilfeller hvor endringen alltid anses vesentlig. Det følger av bokstav b at endringen alltid er vesentlig dersom den «*endrer kontraktens økonomiske balanse til fordel for leverandøren*».

(48) Ordlyden tilsier at enhver endring som er økonomisk gunstig for leverandøren, sammenliknet med den opprinnelige kontrakten, skal anses vesentlig. Det er altså uten betydning om endringen for eksempel påvirket deltakerinteressen eller konkurranseutfallet. Hvor mange leverandører som leverte tilbud i konkurransen, er også uten betydning.

(49) I kontraktene med Jan Magnus Hillesland og Egil Langåker Utleie ble timeprisene oppjustert med om lag 43 prosent uten at det ble fastsatt noen korresponderende økning i leverandørenes forpliktelser. Det var altså tale om rene prisøkninger. Endringene i de to kontraktene har dermed «*endre[t] kontraktens økonomiske balanse til fordel for leverandøren*», jf. § 28-2 bokstav b.

(50) Innklagede har foretatt vesentlige endringer i kontraktene med Jan Magnus Hillesland og Egil Langåker Utleie, jf. § 28-2 bokstav b. Ved å foreta endringer i kontraktene, har innklagede foretatt to ulovlige direkte anskaffelser.

Hvorvidt det er foretatt en ulovlig direkte anskaffelse – direkte tildeling av kontrakt

(51) Klagenemnda tar i det følgende stilling til om innklagede har foretatt en ulovlig direkte anskaffelse ved å tildele klager kontrakt for rode 17, 19, 31 og 36-42, uten å gjennomføre ny konkurranse.

(52) Utgangspunktet er at alle anskaffelser over nasjonal terskelverdi skal kunngjøres i Doffin, jf. forskriften § 8-17 første ledd. Anskaffelser som overstiger EØS-terskelverdien i forskriften § 5-3, skal i tillegg kunngjøres i TED-databasen, jf. § 21-2 første ledd.

(53) Det ble inngått én kontrakt mellom klager og innklagede for rode 17, 19, 31 og 36-42. Kontrakten hadde varighet fra 15. november 2024 til 31. mai 2025. Innklagede har opplyst at det under kontrakten ble betalt 1 825 000 kroner ekskl. mva. for beredskap og 713 542 kroner ekskl. mva. for timebruk. Til sammen utgjør dette 2 538 542 kroner ekskl. mva. Kontraktens verdi overstiger terskelen for kunngjøringsplikt både i Doffin og TED, jf. forskriften §§ 8-17 første ledd og 21-2 første ledd.

(54) Spørsmålet for klagenemnda er om innklagede likevel ikke pliktet å kunngjøre anskaffelsen, fordi det forelå et akutt behov for vintervedlikehold.

(55) Overfor klagenemnda har innklagede prinsipalt vist til forskriften § 13-4 bokstav a, og subsidiært § 13-3 bokstav e, som grunnlag for å unnta anskaffelsen fra kunngjøringsplikten.

(56) Det første spørsmålet er om innklagede hadde adgang til å gjennomføre anskaffelsen uten konkurranse etter § 13-4 bokstav a.

(57) Det følger av forskriften § 13-4 bokstav a at en oppdragsgiver kan gjennomføre en anskaffelse uten konkurranse dersom det er «*umulig*» å gjennomføre «*en konkurranse med forhandling uten forutgående kunngjøring etter § 13-3*».

(58) En naturlig forståelse av ordlyden «*umulig*» er at noe objektivt sett ikke lar seg gjøre eller gjennomføre. I ordlyden ligger det altså en svært høy terskel. Det som her må være umulig å gjennomføre, er «*en konkurranse med forhandling uten forutgående kunngjøring etter § 13-3*». Det er dermed naturlig å lese ordlyden slik at en forutsetning for at unntaket i § 13-4 bokstav a kan komme til anvendelse, er at oppdragsgiveren var i en posisjon hvor det var adgang til å benytte prosedyren konkurranse med forhandling uten forutgående kunngjøring etter § 13-3. Klagenemnda må derfor vurdere om vilkårene for å anvende denne anskaffelsesprosedyren var oppfylt på tidspunktet for den direkte tildelingen.

(59) I § 13-3 bokstav a til f er det listet opp seks tilfeller hvor det på nærmere angitte vilkår er tillatt å anvende prosedyren konkurranse med forhandling uten forutgående kunngjøring. I denne saken har innklagede påberopt seg bokstav e. Klagenemnda kan ikke se at de øvrige alternativene er aktuelle.

(60) Etter § 13-3 bokstav e første punktum kan anskaffelsesprosedyren konkurranse med forhandling uten forutgående kunngjøring benyttes dersom det er «*umulig*» å «*overholde fristene for en åpen anbudskonkurranse, begrenset anbudskonkurranse eller konkurranse med forhandling etter forutgående kunngjøring*» «*som følge av forhold som ikke skyldes oppdragsgiveren*» og som «*oppdragsgiveren ikke kunne forutse*». I annet punktum er det presisert at «*[k]ontraktens omfang skal ikke være større enn strengt nødvendig»*.

(61) Ordlyden «*umulig*» tilsier at det objektivt sett ikke er mulig å gjennomføre en anskaffelse etter de opplistede anskaffelsesprosedyrene, innenfor den tiden oppdragsgiver har til rådighet. I Direktoratet for forvaltning og økonomistyring sin veileder til anskaffelsesforskriften, punkt 18.3.2, nevnes to eksempler på tilfeller hvor det kan være «*umulig*» å gjennomføre en konkurranse med forhandling. Eksemplene som nevnes er i) der oppdragsgiveren ikke har tid til å gjennomføre en slik konkurranse etter § 13-3 bokstav e fordi uforutsette forhold som epidemier eller naturulykker fører til at enhver forsinkelse kan være til skade for menneskers liv og helse, og ii) der oppdragsgiveren først har gjennomført en åpen anbudskonkurranse og deretter en konkurranse med forhandling etter § 13-3 bokstav b, men fremdeles ikke har mottatt noen tilbud. I veilederen påpekes det at oppdragsgiveren i sistnevnte tilfelle bør forsøke å identifisere årsaken til den manglende interessen og hva som kan gjøre anskaffelsen mer attraktiv for potensielle leverandører.

(62) Vilkåret «*som følge av forhold som ikke skyldes oppdragsgiveren*» tilsier etter naturlig språkforståelse at oppdragsgiveren ikke må kunne lastes for at det har blitt umulig å overholde tidsfristene for de opplistede anskaffelsesprosedyrene. I henhold til EU-domstolens sak C-385/02 (Magistrato per il Po di Parma) er ikke vilkåret oppfylt dersom det er oppdragsgiverens dårlige planlegging som er årsaken til at det har blitt umulig å overholde tidsfristene for andre anskaffelsesprosedyrer, se avsnitt 26-28.

(63) At det må dreie seg om forhold «*oppdragsgiveren ikke kunne forutse*», må forstås som en avgrensning mot forhold som det må forventes at en normalt påpasselig oppdragsgiver oppdager ved planlegging av en anskaffelse. Klagenemnda har tidligere pekt på at det er oppdragsgiverens ansvar å planlegge anskaffelser godt nok til at konkurranser kan gjennomføres innenfor regelverkets frister, se klagenemndas gebyrvedtak i sak 2024/1791, avsnitt 32. I de forente sakene C-441/22 og C-443/22 la EU-domstolen til grunn at sedvanlige værforhold som var for dårlige til at en kontrakt kunne utføres, og et lovbestemt forbud mot utførelse av arbeid i den perioden kontrakten gjaldt, var forhold som en aktsom oppdragsgiver burde ha oppdaget ved planleggingen av anskaffelsen. Sakene gjaldt adgangen til å endre en inngått kontrakt etter direktiv 2014/24/EU (anskaffelsesdirektivet) artikkel 72 nr. 1 bokstav c. EU-domstolens uttalelser gir likevel et relevant bidrag til hvilke

forventninger som kan stilles til en oppdragsgiver ved planlegging og gjennomføring av en anskaffelse.

(64) Som den klare hovedregel skal alle anskaffelser underlagt anskaffelsesdirektivet kunngjøres, se artikkel 49 i direktiv 2014/24/EU. Å gjennomføre en anskaffelse uten kunngjøring, skal derfor bare gjøres under «*ekstraordinære omstændigheder*», se direktivets fortale, punkt 50. Forskriften §§ 13-3 og 13-4 utgjør altså snevre unntak fra kunngjøringsplikten. Som EU-domstolen har uttalt, skal slike unntak «*fortolkes indskrænkende*», se sak C-337/05, avsnitt 57. Det er oppdragsgiveren som har bevisbyrden for at vilkårene er oppfylt, se avsnitt 58. Klagenemnda viser i den forbindelse til forskriften § 25-5 andre ledd bokstav e, som slår fast at oppdragsgiver skal angi begrunnelsen for å bruke konkurranse med forhandling etter forutgående kunngjøring eller anskaffelse uten konkurranse, i anskaffelsesprotokollen.

(65) I den foreliggende saken har innklagede skrevet en anskaffelsesprotokoll, men denne knytter seg til den forutgående konkurransen og inkluderer ikke den direkte tildelingen til klager. Slik saken er opplyst, legger klagenemnda til grunn at det ikke eksisterer en egen anskaffelsesprotokoll for den direkte tildelte kontrakten. I merknadene til forhåndsvarselet har innklagede beskrevet hvilke vurderinger som ble gjort før kontrakten ble tildelt klager. Nemnda bemerker at innklagede ikke har lagt frem noen dokumenter som viser at disse vurderingene ble nedfelt skriftlig.

(66) Overfor klagenemnda har innklagede forklart at vintersesongen var nært forestående da det ble klart at man ikke hadde mottatt tilbud på alle rodene, slik at innklagede hadde et umiddelbart behov for å inngå kontrakt om de resterende rodene. Nemnda bemerker at en oppdragsgiver ikke alltid på forhånd kan vite hvordan markedet responderer på en anskaffelse. Det at innklagede ikke mottok tilbud på kontrakter som leverandører ikke har hatt problemer med å påta seg tidligere, er ikke nødvendigvis noe innklagede kunne forutse. Nemnda bemerker også at klager har anført at innklagede fikk beskjed av klager allerede før kontraktsinngåelsen, om at innklagedes kontraktsvilkår var ugunstige for leverandørene. Klager har ikke dokumentert anførselen nærmere.

(67) At det hastet med å inngå kontrakter om de resterende rodene, fremstår etter klagenemndas syn å skyldes en kombinasjon av den manglende responsen fra markedet og at innklagede hadde satt av svært lite tid til å gjennomføre anskaffelsen. Den opprinnelige konkurransen ble kunngjort 7. oktober 2024, med en tilbudsfrist 6. november 2024. I kontraktutkastet som var vedlagt konkurransegrunnlaget, var det angitt at kontraktsoppstart var 15. november 2024. Gjennom måten anskaffelsen ble innrettet på, var det altså bare satt av ni dager mellom tilbudsfrist og planlagt kontraktsoppstart.

(68) Klagenemnda finner det ikke tvilsomt at innklagede har satt av for lite tid til gjennomføringen av anskaffelsen, og at det er den dårlige planlegging som er årsaken til at det gjenstod lite tid til å inngå kontrakt for de resterende rodene. Nemnda kan imidlertid ikke se at det er noen sammenheng mellom det at innklagede kunngjorde anskaffelsen kort tid før planlagt kontraktsoppstart, og at det ikke kom inn tilbud på

alle rodene. Slik saken er opplyst kan nemnda heller ikke se at markedets eventuelle misnøye med de vilkårene som ble stilt i konkurransen, er et forhold som skyldes innklagede og som innklagede kunne forutse. I denne vurderingen er det vektlagt at klager ikke har dokumentert sin anførsel, noe klager enkelt kunne ha gjort.

(69) Innklagede inngikk kontrakt med klager med varighet fra 15. november 2024 til 31. mai 2025. Kontraktens varighet er begrenset til én sesong. Klagenemnda bemerker at dette likevel er lenger tid enn det det ville tatt å gjennomføre en ny konkurranse om de resterende rodene. Innklagede har anført at det ikke var sikkert at en ny konkurranse ville resultert i en annen løsning, og at det var usikkert om det var mulig å inngå en kortere avtale. Nemnda bemerker først at det avgjørende ikke er om en ny konkurranse ville ført til en annen løsning, men om det var mulig å avholde ny konkurranse. Nemnda bemerker videre at det innklagede har forklart, er at man har bygget på interne vurderinger. Innklagede har imidlertid verken forklart eller dokumentert at man forsøkte å få disse bekreftet av leverandørene i markedet. Nemnda kan derfor ikke se at vilkåret om at «*kontraktens omfang skal ikke være større enn strengt nødvendig*», er oppfylt.

(70) Vilkårene for å benytte anskaffelsesprosedyren konkurranse med forhandling uten forutgående kunngjøring, var ikke oppfylt, jf. § 13-3 bokstav e. Dermed var heller ikke vilkårene for å gjennomføre anskaffelsen uten konkurranse i § 13-4 bokstav a oppfylt.

(71) Klagenemnda finner likevel grunn til å uttale seg om vilkåret om at det måtte være «*umulig*» å gjennomføre en konkurranse med forhandling uten forutgående kunngjøring, jf. § 13-4 bokstav a.

(72) Det er angitt i anskaffelsesprotokollen at tilbudene ble åpnet 6. november 2024. Det var denne datoen innklagede ble klar over den manglende responsen. Den 7. november 2024 spurte innklagede om klager kunne påta seg de resterende rodene. Kontrakt om disse rodene ble inngått 18. november 2024. I innklagedes forespørsel foreslo innklagede et beredskapstillegg på 12 000 kroner ekskl. mva. og en timepris på 1 250 kroner ekskl. mva. Etter krav fra klager, ble timeprisen satt til 1 395 kroner. Innklagede bekreftet timeprisen 12. november 2024, om klagers krav til beredskapstillegget skrev innklagede at: «*Jeg håper vi slipper å komme i den situasjonen at vi må gå direkte til gårdbrukere og andre mindre entreprenører som ikke er medlem/UE hos dere. Det enkleste her er at vi blir enige om en beredskapsgodtgjørelse som begge parter kan leve med*».

(73) Innklagede tok kontakt med klager åtte dager før planlagt kontraktsoppstart. Det gikk elleve dager før kontrakten med klager ble inngått. Det er ikke opplyst om at innklagede tok kontakt med de andre leverandørene som leverte tilbud i konkurransen. Innklagede har snarere forklart at klager ble kontaktet fordi de hadde hatt ansvar for rodene tidligere, og fordi klager ble ansett som den eneste leverandøren i konkurransen med kapasitet til å påta seg flere roder.

(74) Klagenemnda har vanskelig for å se at innklagede, på de åtte dagene frem til planlagt kontraktsoppstart, ikke hadde tid til å kontakte andre potensielle leverandører. Det hadde ikke vært spesielt tidkrevende å kontakte de andre leverandørene som leverte tilbud i konkurransen for å høre om de hadde mulighet til å påta seg flere roder. Innklagedes uttalelser til klager 12. november 2024 tyder på at innklagede hadde tid til å kontakte andre leverandører, men at man bevisst unnlot å kontakte dem. Nemnda kan på denne bakgrunn ikke se at det var «*umulig*» å gjennomføre en konkurranse med forhandling.

(75) Dermed er ingen av vilkårene for å gjennomføre anskaffelsen uten konkurranse i § 13-4 bokstav a, oppfylt. Innklagede har foretatt en ulovlig direkte anskaffelse ved å tildele kontrakter for resterende roder til klager, uten forutgående konkurranse.

Hvorvidt det skal ilegges gebyr

(76) Det fremgår av anskaffelsesloven § 12 første ledd første punktum at klagenemnda «*skal*» ilegge overtredelsesgebyr på inntil 15 prosent av anskaffelsens verdi dersom «*oppdragsgiveren eller noen som handler på dennes vegne forsettlig eller grovt uaktsomt har foretatt en ulovlig direkte anskaffelse*». Av andre punktum fremgår det at klagenemnda «*kan*» ilegge overtredelsesgebyr dersom «*oppdragsgiveren eller noen som handler på dennes vegne uaktsomt har foretatt en ulovlig direkte anskaffelse*».

(77) Skyldkravet gjelder både det faktiske og rettslige grunnlaget for overtredelsen, se merknadene til § 7b i den tidligere anskaffelsesloven i Ot.prp. nr. 62 (2005-2006) på side 26. Tilsvarende må gjelde etter dagens lov, jf. også klagenemndas avgjørelse 2017/147 avsnitt 55 flg. I Ot.prp. nr. 62 (2005-2006) s. 26 er det uttalt følgende om terskelen for grov uaktsomhet:

> «*Det understrekes i denne forbindelse at offentlige oppdragsgivere forutsettes å ha god oversikt over regelverket for offentlige anskaffelser og at det derfor ikke vil være noen høy terskel for å anse en rettsuvitenhet som grovt uaktsom. Ved vurderingen bør det tas hensyn til om regelverket eller den konkrete subsumsjonen fremstår som uklar, og hvilke tiltak som er truffet for å sikre god regelkunnskap og -innsikt. Det presiseres for øvrig at det ikke er et krav om at en enkelt person har handlet forsettlig eller grovt uaktsomt, men at det også kan være feil begått på forskjellige plan i oppdragsgiverens organisasjon, og som hver for seg ikke kan karakteriseres som grovt uaktsomme, men som samlet sett gjør at oppdragsgiveren må sies å ha opptrådt grovt uaktsomt*.»

(78) I Rt. 2012 s. 1556, avsnitt 63, uttalte Høyesterett følgende om forsett som skyldkrav ved ileggelse av administrativ sanksjon:

> «*Når det i en lov som gir hjemmel for ileggelse av administrativ sanksjon, fastsettes forsett som en av skyldformene, kreves sterke holdepunkter for å forstå uttrykket på annen måte enn i strafferetten, hvor denne skyldformen er hentet fra. Alminnelig*

forsett, herunder sannsynlighetsforsett, vil derfor i slike tilfeller gjennomgående være tilstrekkelig.»

(79) Sannsynlighetsforsett foreligger der oppdragsgiveren eller noen som handler på oppdragsgiverens vegne, handler «*med bevissthet om at handlingen sikkert eller mest sannsynlig dekker gjerningsbeskrivelsen*», jf. straffeloven § 22 første ledd bokstav b.

(80) I denne saken har klagenemnda kommet til at innklagede har foretatt tre ulovlige direkte anskaffelser. Innklagede har foretatt vesentlige endringer i to av kontraktene som ble inngått på bakgrunn av den opprinnelige konkurransen, og tildelt kontrakt for en rekke roder direkte til klager uten å ha hjemmel for den direkte tildelingen. Om skyldkravet er oppfylt, må vurderes separat for hver overtredelse.

(81) Klagenemnda tar først stilling til om innklagede utviste nødvendig skyld ved endringen av kontraktene med Egil Langåker Utleie og Jan Magnus Hillesland. Siden det er de samme faktiske forholdene som ligger til grunn for disse overtredelsene, vurderer nemnda innklagedes skyld samlet.

(82) Innklagede har forklart at timeprisene i de to kontraktene ble oppjustert til et nivå innklagede mente var nødvendig for å sikre gjennomføring av tjenestene, se avsnitt 44. Ut fra innklagedes forklaring er det etter klagenemndas syn ingen tvil om at innklagede oppjusterte timeprisene forsettlig.

(83) Forbudet mot å foreta vesentlige endringer i kunngjorte kontrakter er noe enhver offentlig oppdragsgiver forutsettes å være kjent med. I forskriften §§ 28-1 og 28-2 er det tydelig angitt i hvilke tilfeller endringer kan foretas uten ny konkurranse, og i hvilke tilfeller endringen alltid vil anses vesentlig. Det er klart at oppjusteringen av timepris endrer den økonomiske balansen, noe det også må legges til grunn at innklagede var klar over, ut fra den ovennevnte forklaringen om bakgrunnen for endringen. Innklagede har ikke vist til noen konkrete alternativer i § 28-1 som man på handlingstidspunktet mente at kunne hjemle prisendringen, men det er vist til at endringen ble ansett nødvendig og at den ikke ble ansett vesentlig fordi beredskapstillegget forble uendret.

(84) Klagenemnda har ikke grunnlag for å trekke slutninger om hvorvidt innklagede har vurdert lovligheten av det å endre timeprisene i kontraktene alene fordi andre leverandører hadde tilbudt en høyere timepris. Med den kunnskapen om endringsadgangen og formålet bak forbudet mot vesentlige endringer som det må forutsettes at offentlige oppdragsgivere har, var det imidlertid grovt uaktsomt av innklagede å legge til grunn at endringen kunne tillates kun for å bringe de to leverandørene opp på det samme prisnivået som klager. Videre var det på handlingstidspunktet mulig for innklagede å beregne hvor stor betydning den oppjusterte timeprisen ville ha i forhold til den samlede kontraktsverdien. Selv om det ikke kunne vites på forhånd hvor mange timer leverandørene ville bruke, var det mulig å regne seg frem til hvor mange timer som måtte til før verdien av den økte timeprisen oversteg grensene angitt i § 28-1 bokstav b, for deretter å vurdere hvor realistisk det var at dette timeantallet ville nås. Slik saken er opplyst har ikke

innklagede foretatt noen slike vurderinger. Det å legge til grunn at oppjusteringer av timeprisene med om lag 40 prosent vil gå klar av forskriftens regler uten videre, er også grovt uaktsomt.

(85) Klagenemnda mener på denne bakgrunn at innklagede har handlet «*grovt uaktsomt*» ved å oppjustere timeprisen i kontraktene med Egil Langåker Utleie og Jan Magnus Hillesland.

(86) Klagenemnda tar så stilling til om innklagede utviste nødvendig skyld ved den direkte tildelingen av kontrakt til klager, for roder det ikke ble mottatt tilbud på i den opprinnelige konkurransen.

(87) Overfor klagenemnda er det dokumentert at innklagede selv tok kontakt og initierte kontraktsinngåelsen med klager, med intensjon om å få dekket behovet for vintervedlikehold i alle fall den førstkommende sesongen. Basert på e-postkorrespondansen mellom klager og innklagede, fremstår det som at innklagede anså det som en mulighet å henvende seg til andre og mindre leverandører, men at klager var foretrukket. Klager ble tilbudt kontrakt med ett års varighet, men det ser ikke ut som at innklagede forsøkte å tilby mulighet for kortere varighet slik at man kunne forsøke å avholde en ny konkurranse om de resterende rodene. Innklagede har heller ikke sagt noe som tyder på at det ble forsøkt å gjennomføre en ny konkurranse for disse rodene. Det å tildele kontrakten direkte til klager uten verken å forsøke å identifisere hvorfor markedet ikke responderte på anskaffelsen, eller å forsøke å legge til rette for en ny konkurranse om rodene, er etter klagenemndas syn grovt uaktsomt.

(88) Klagenemnda har på denne bakgrunn kommet til at innklagede har foretatt de ulovlige direkte anskaffelsene «*grovt uaktsomt*». Nemnda «*skal*» derfor ilegge overtredelsesgebyr, jf. anskaffelsesloven § 12 første ledd.

Gebyrets størrelse

(89) Det følger av klagenemndspraksis at overtredelsesgebyret skal fastsettes basert på anskaffelsens verdi, se for eksempel klagenemndas gebyrvedtak i sak 2026/218. I denne saken har innklagede foretatt flere ulovlige direkte anskaffelser. I avsnitt 50 konkluderte klagenemnda med at innklagede har foretatt vesentlige endringer i to kontrakter. Verdien av disse endringene er 113 484 kroner. I avsnitt 75 konkluderte klagenemnda med at innklagede foretok en ulovlig direkte anskaffelse ved å tildele kontrakt direkte til klager. Denne kontrakten har en verdi på 2 538 542 kroner.

(90) Det fremgår av anskaffelsesloven § 12 tredje ledd at det ved utmålingen av gebyret særlig skal legges vekt på «*bruddets grovhet, størrelsen på anskaffelsen, om oppdragsgiveren har foretatt gjentatte ulovlige direkte anskaffelser og den preventive virkningen*», jf. anskaffelsesloven § 12 tredje ledd første punktum. Overtredelsesgebyret skal ikke settes høyere enn 15 prosent av anskaffelsens verdi, jf. § 12 tredje ledd andre setning.

(91) Det er ulike faktiske forhold som ligger til grunn for de vesentlige endringene av de opprinnelig inngåtte kontraktene, og den direkte tildelingen av kontrakt til klager Klagenemnda må derfor beregne gebyrets størrelse ut fra de to gebyrgrunnlagene hver for seg. Klagenemnda tar først stilling til utmålingen av gebyret for de vesentlige endringene i kontraktene med Egil Langåker Utleie og Jan Magnus Hillesland.

(92) Klagenemndspraksis viser at gebyret normalt settes til 10 prosent av anskaffelsens verdi i saker hvor det verken finnes særlig formildende eller særlig skjerpende omstendigheter, se eksempelvis gebyrvedtak 2021/338 og 2020/658.

(93) Slik saken er opplyst, ble prisjusteringen foretatt på innklagedes initiativ. Dette tillegges vekt i skjerpende retning. Selv om prisjusteringen er stor målt i prosent, dreier det seg imidlertid om lave summer. Klagenemnda finner det derfor passende å sette gebyrets størrelse for denne delen av overtredelsene til 10 prosent.

(94) Klagenemnda tar så stilling til utmålingen av gebyret for den direkte tildelingen av kontrakt til klager.

(95) Slik saken er opplyst, har ikke innklagede forsøkt å identifisere hvorfor markedet responderte dårlig på den opprinnelige konkurransen, for så å kunne gjennomføre en ny konkurranse om de resterende rodene. Basert på innklagedes e-post til klager 12. november 2024, fremstår det som at innklagede bevisst har unnlatt å kontakte andre leverandører enn klager, og at innklagede på den måten derved verken har skapt konkurranse om kontrakten eller undersøkt mulighetene for å dele den opp. Innklagede har heller ikke skrevet anskaffelsesprotokoll for den direkte tildelingen eller på annen måte dokumentert at det ble foretatt en vurdering av om vilkårene for direkte tildeling var oppfylt. Dette er skjerpende omstendigheter.

(96) Innklagede har vist til at kontrakten som er inngått, kun har ett års varighet. Det er i utgangspunktet formildende at kontrakten har en kortere varighet enn de øvrige som ble tildelt basert på tilbudene i konkurransen. Slik saken er opplyst, har imidlertid ikke innklagede gjort forsøk på å begrense kontraktens varighet ytterligere, for eksempel ved å forsøke å gjennomføre en ny konkurranse om de siste rodene, og undersøke mulighetene for at klager var villig til å påta seg rodene frem til en eventuelt ny leverandør var på plass. At kontrakten kun har ett års varighet, utgjør derfor ingen formildende omstendighet her.

(97) Klagenemnda finner etter en samlet vurdering det passende å sette gebyrets størrelse for denne delen av overtredelsene, til 12 prosent.

(98) Basert på det ovennevnte finner klagenemnda at gebyret passende kan settes til 315 000 kroner. Dette utgjør ca. 10 prosent av verdien av endringene som er gjort i de to kontraktene, pluss ca. 12 prosent av verdien av kontrakten som direkte ble tildelt klager.

Klagenemnda treffer etter dette følgende vedtak:

***

"Karmøy kommune ilegges et overtredelsesgebyr på 315 000

- treundreogfemtentusen - kroner.

Gebyret forfaller til betaling innen 2 – to – måneder fra dette vedtakets dato."

***

Vedtak om overtredelsesgebyr er tvangsgrunnlag for utlegg med de begrensninger som følger av lov om tvangsfullbyrdelse § 1-2.

Vedtak om overtredelsesgebyr kan ikke påklages, men saken kan bringes inn for tingretten til overprøving, jf. lov om offentlige anskaffelser § 12 sjette ledd. Søksmål om organets vedtak må reises innen to måneder etter at partene mottok vedtaket. Retten kan prøve alle sider av saken. Adgangen til å reise søksmål gjelder også for statlige myndigheter og organer.

For Klagenemnda for offentlige anskaffelser,

Kjersti Holum Karlstrøm

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur